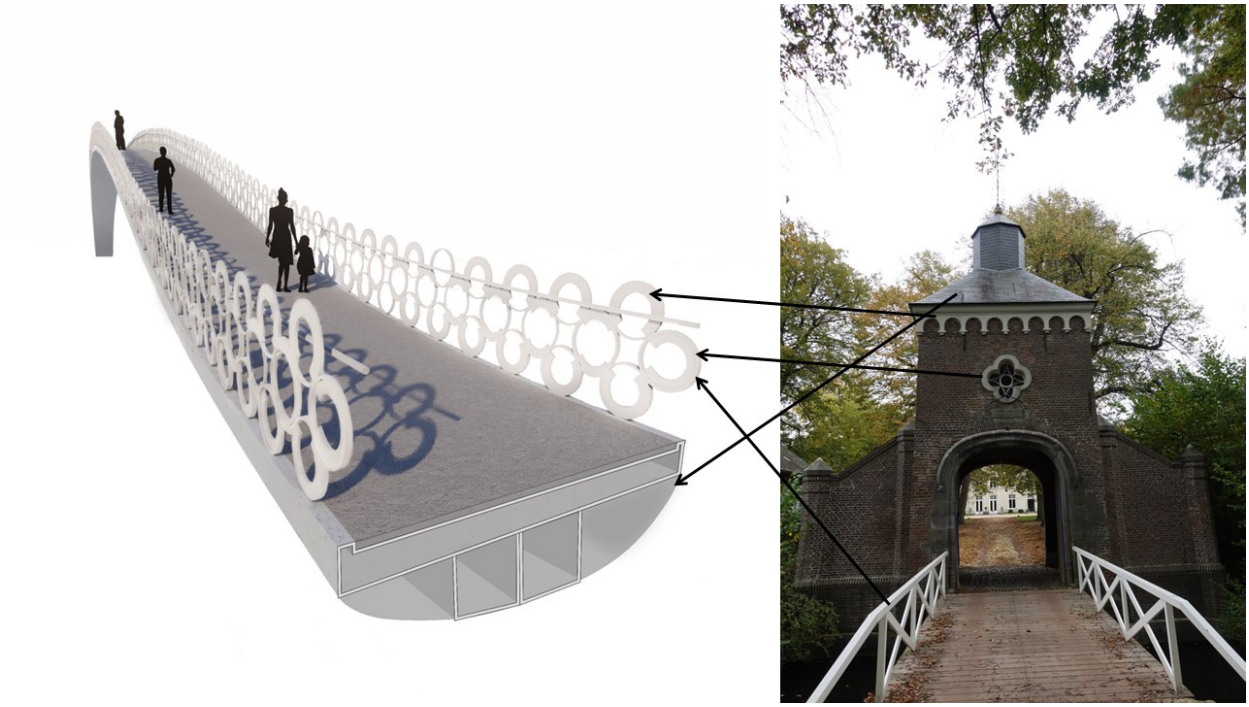
Bijlage 2: Toelichting deelprojecten 'Herstel historische verbindingen met Eyckenlust' bij subsidie aanvraag Erfgoed Deal

Hieronder worden deelprojecten van de Erfgoed Deal aanvraag toegelicht.

1. Het realiseren van een bijzonder vormgegeven voetgangersbrug over het kanaal als fysieke verbinding tussen landgoed en dorp.

Eeuwenlang was er een innige band tussen het landgoed Eyckenlust en de dorpen Beek en Donk, die inmiddels tot één dorp zijn uitgegroeid. Deze verbinding is 200 jaar geleden geblokkeerd door de komst van de Zuid-Willemsvaart. Aan de andere kant van het kanaal, tegenover het landgoed, ligt de Groene Long dat eerder tot het landgoed behoorde. Deze groene wig tussen het oorspronkelijke Beek en Donk is een belangrijk onderdeel van de identiteit van het dorp. Door de verbinding tussen het dorp en het landgoed te herstellen, start de ontwikkeling van een groene bufferzone aan de oostkant van Beek en Donk, die rijkt tot in het dorp. Ook krijgen de inwoners van de dorpen toegang tot het landgoed, en tot het groene achterland waartoe het landgoed als het ware de poort vormt. De co-financering voor dit deelproject is voorgelegd aan de gemeenteraad in de Kadernota 2024. Hieronder is een impressie van de mogelijke vormgeving van de brug opgenomen. Het exacte ontwerp en locatie worden verder onderzocht in een studie. De gemeente is trekker van dit deelproject.

Afbeelding 1: Impressie mogelijk ontwerp voetgangersbrug met verwijzing naar Poortgebouw landgoed Eyckenlust

2. Het terugbrengen van drie bruggen over het Afleidingskanaal.

De aanwezige bruggen over het Afleidingskanaal in het landgoed zijn aan vernieuwing toe. Deze worden nu vervangen door tijdelijke dammen. Het Waterschap wil het ontwerp van deze bruggen graag erfgoed-inclusief uitvoeren en passend maken bij het landgoedkarakter. De nieuwe bruggen over het Afleidingskanaal zorgen voor een toegankelijk landgoed waar mensen kunnen wonen, recreëren en het land bewerken. Het Waterschap is trekker van dit deelproject.

3. Het aanleggen van nieuwe wandelpaden gecombineerd met het herstellen van historische laanstructuren.

De historische bomenlanen zijn een drager van het landschap en begeleiden het historische wegenpatroon. Het terugbrengen van deze bomenlanen draagt zowel bij aan biodiversiteit, klimaatadaptatie, als aan de leesbaarheid van het historische cultuurlandschap. Bij de verdere uitwerking zal de klimaatrobuustheid van de nieuwe bomen een belangrijke rol spelen in het ontwerp. De nieuwe en herstelde bomenlanen krijgen daarnaast een recreatieve functie. In de aanvraag voor de Erfgoed Deal is het herstel van twee historische lanen in combinatie met een wandelpad meegenomen. De gemeente pakt dit deelproject samen met het landgoed op.

4. Onderzoek naar het gebruik van waterkracht voor energieopwekking.

Het landgoed staat net zoals de gemeente voor een verduurzamingsopgave. Zonnepanelen beïnvloeden de esthetische waarde van monumenten erg. Daarom wordt er onderzoek gedaan of het verval in de Aa kan gebruikt worden het plaatsen van een zogenaamde waterkrachtcentrale in de vorm van een fraai vormgegeven vijzelturbine. Dit kan bijdragen aan een duurzaam en zelfvoorzienend landgoed. Een voorbeeld hiervan is de vijzel in Landgoed Singrave. Het Waterschap is trekker van dit deelproject.

5. Een erfgoed-inclusief ontwerp voor hermeandering van de Aa.

Om de doelstellingen voor beekherstel van de Aa en de KRW-richtlijnen te halen, is het nodig om de Aa meer ruimte te geven. Het ontwerp wordt gebaseerd op de historische meanders van de Aa. Hieraan worden ook de andere opgaven gekoppeld. De natuurlijke laagte langs de Aa worden ingezet als broekbos dat mag overstromen bij veel wateraanvoer. Deze aanpassingen zorgen ervoor dat groen-blauwe verbinding in het landgoed het hart kan worden van de groene contramal. Het Waterschap is trekker van dit deelproject.

6. Bevorderen natuur- en erfgoedinclusieve landbouw in het gebied.

Als overheden willen we graag dat er meer aan natuur- en erfgoedinclusieve landbouw wordt gedaan. Echter is het lastig hierop te sturen, omdat de landbouwgronden grotendeels in particuliere handen zijn. In het kader van de Erfgoed-Deal aanvraag willen we samen met de landgoedeigenaar verkennen of er mogelijkheden zijn om zijn om de landbouwgronden op een andere manier te gebruiken en bewerken, waarbij de noodzakelijke pachtinkomsten voor

instandhouding van het landgoed wel gegarandeerd blijven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het aantrekken van een project als Herenboeren en het betrekken van de huidige en toekomstige bewoners in het beheer van natuurlijk ingerichte gebieden. Het landgoed is trekker van dit deelproject.

7. Het terugbrengen van een boomgaard waar inwoners appels kunnen plukken.

Tegenwoordig is er sprake van een open landgoed met veel weilanden in het landgoed. In het verleden stonden hier veel fruitboomgaarden. Een idee is om een fruitboomgaard terug te brengen die beheerd wordt door vrijwilligers. De inwoners kunnen hier appels komen plukken tegen een kleine vergoeding. Dit is gebaseerd op het verhaal dat inwoners van het dorp vroeger hun appeltjes gingen kopen op het landgoed. Op deze manier wordt de synergie tussen het landgoed en de inwoners van het dorp weer versterkt. Dit project kan verder uitgewerkt worden met een bijdrage van gemeente, Waterschap en de Erfgoed Deal. Het landgoed is aan zet om dit project verder vorm te geven.